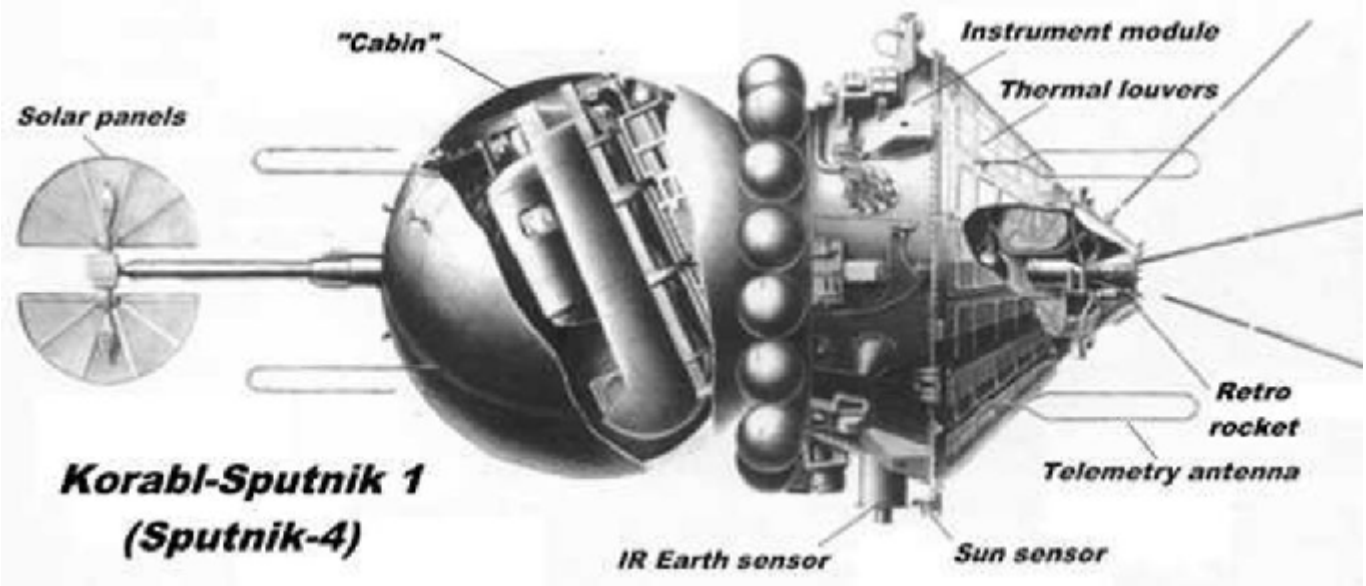
A Sputnyik IV balszerencsés útja

„Amikor a Szovjetunió megbombázta az USA-t” – szólhatna a kattintásmágnes főcím, pedig a hír igaz, de csak félig. Vagy félig sem.

A 60'-as években a világ a világűr meghódításának a lázában égett. A hidegháborús versengés részben űrversenybe csapott át, a két nagyhatalom árgus szemekkel figyelte az 'ellen következő húzását, és igyekeztek még időben rálicitálni.

A **Sputnyik IV**, vagy más néven a *„Korabl-Sputnik 1”* (*Корабль Спутник 1*) 1960. május 14-én indult világhódító útjára. A szupertitkos projektként fejlesztett űrjármű voltaképpen annak az *„emberes”* Vosztok programnak volt az előfutára, mely révén Gagarin nevét is megismerte a világ.

Mindenesetre az előfutár szereplését végül nem aranybetűkkel írták be a szovjet űrhajózás történetébe. A hajót a Bajkonur 1/5 állásából indították útjára, és eleinte jól is ment minden, a programot övező eufonikus hangulat a Pravda vezércikkein is érződött.

Aztán valami félrement, egyes források még detonációról is beszámoltak, intő jelként a szovjet sajtó is azt kezdte cikkezni, hogy az űrhajó visszatérését eleve nem tervezték. Még szerencse, hogy az emberi tartózkodásra kialakított űrkabint csak egy próbabábú foglalta el, ugyanis 1960. szeptember 5-én a jármű becsapódott a Föld légkörébe, és teljesen kontrollálatlan körülmények között fejezte be égi pályafutását.

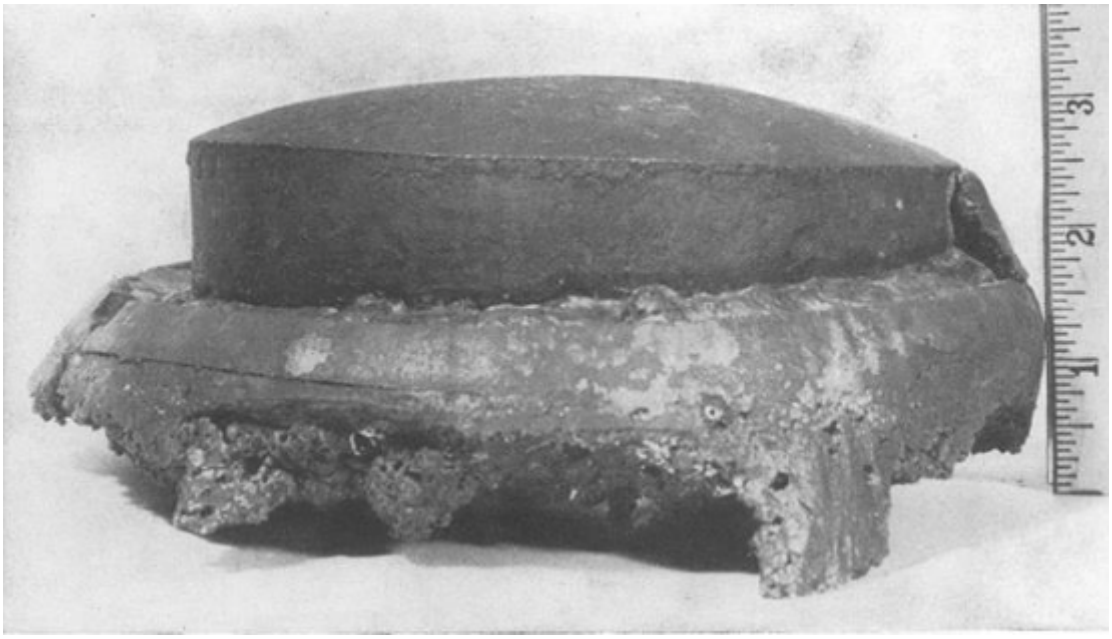
A hajó 4 és fél tonnás volt, azaz elég nagy tömegű ahhoz, hogy részei a felszínt is elérjék, ami aztán meg is történt.

A hajó a légkörbe az USA középső térsége felett lépett be, nagy része a délkeleti irányú zuhanás következtében elégett, de egy kisebb darabja a Michigan-tó menti Manitowoc városkába csapódott. Az eset lehet, hogy így leírva drámaian hat, de a helyiek akkor ezt nem így élték meg.

A helyszínre kiszálló két rendőr eleinte úgy vélte, hogy egy közeli öntödéből fuvarozó teherautó hagyta el a szállítmányát, egy pár kilós forró valamit az út közepén, és csak jóval később, a rádiót hallgatva állt össze számukra is a történet.

Akkor visszatértek a helyszínre, és az út menti árokban meg is találták az elfeketedett de már kihűlt fémtömböt. Ezt aztán ünnepélyes keretek között visszaküldték a *„feladó”*-nak, a Szovjetunióba, két replikáját pedig a helyi múzeumokban állították ki.

Nyilván akkor még nem is sejtették, hogy sokkal rosszabbul is járhattak volna, hiszen a Szputnyik IV nem nukleáris műhold volt. Nemúgy, mint a 17 évvel később, 1978-ban, amikor a Kanada fölött széthullott Kozmosz-954 komoly radioaktív szennyezést is eredményezett.

Az amerikai kisvárosok többsége – valljuk be – meglehetősen unalmas, és ebből a szürke masszából a helyiek mindenféle *„különleges”* fesztiválokkal próbálnak kitörni. A sok, és végtelenül unalmas tökfesztivál után a helyiek ölébe hullott – szó szerint – a nagy lehetőség, és persze éltek is vele, évről évre nagyon sok vendéget vonz be a Szputnyik fesztivál.

Ennek során minden évben megválasztják *“Ms. Space Debris”*-t, aki amellett, hogy jól énekel, még meggyőző *„idegen”* öltözéket is kell, hogy viseljen. A fényképektől a történetnek ezen a pontján megkímélnék mindenkit, de az USA-ban ez egy sikeres fesztiválnak számít.

Persze, arról az országról beszélünk, ahol egy másik, pár ezer kilométerrel arrébb eső, és isten háta mögött található porfészekben egy postaláda is található az idegeneknek. Nagyon sokan vannak, akik csak ezért látogatnak el oda, Nevada állam egyik legelhagyatottabb sarkába…

A szovjeteknek (és főleg Gagarinnak) is több szerencséje volt a majd egy évvel később fellőtt **Vosztok 1**-gyel, ami 1961. április 12-én 108 perces űrrepülése után sikerrel ért földet, **Jurij Gagarin**nal a fedélzetén. De ez már egy másik történet...

Ez egy elfeledett sarka a netnek, örülök, hogy sikerült elvetődnöd ide!

Továbbra is keresek megjelenési lehetőséget az írásaim számára. Ha esetleg van ötleted, oszd meg velem! Elérhetőségeim az Impresszumban találhatók.

A passport.blog jelenlegi egyetlen megjelenési lehetősége a Facebook. Ha értesülni szeretnél az új bejegyzésekről, kövesd a Bolyongó Facebook oldalt.

Ha szeretnéd a bejegyzést kinyomtatni, vagy önálló formában menteni, ennek a legegyszerűbb módja a PDF formába konvertálás. Ezt a jobb oldali, fentről negyedik (Adobe) ikonnal teheted meg.

Eddigi bejegyzések a bolyongó.hu-n

Az összes bejegyzés ABC-be rendezett indexe itt található. A blog helyekhez köthető bejegyzései a google.maps térképen is megtalálhatók: A világ valódi csodái. A mostanában a blogon megjelent írások a főoldalon jelennek meg.

2026/05/28 18:05

Források

lynceans.org: Where Earth-orbiting Satellites go to Die
cnn.com: Obama will have a special Sputnik moment in Wisconsin town

statetrunktour.com: 5 Things about Sputnikfest in Manitowoc (and why you should go)
atlasobscura.com: Sputnik Crash Site

történelem, hidegháború, 1960, 2018, űrverseny, USA, Szovjetunió, Szputnyik, Korabl-Sputnik 1, Jurij Gagarin, Vosztok, Bajkonur, Michigan-tó, Manitowoc, Szputnyik fesztivál, Ms Space Debris, űrszemét, műhold, űrrepülés, baleset

Bejegyzésmegtekintések száma: 122

From:
https://bolyongo.hu/ - **bolyongó**

Permanent link:
https://bolyongo.hu/doku.php?id=passport:a_sputnyik_iv_balszerencses_utja

Last update: **2026/08/05 03:06**